

Chikalata chaandanda chi che Paolo kwa Wakolinto Chilongolelo

Chikalata chaandanda kwa Wakolinto chalem-bekwe ni nduna che Paolo, chalem-bekwe pa yaka ya hansini na tano pakumala kupagwa ku Che Yesu (1.1). Chikalata chi chaliji chandanda mwa ikalata iwili iyalebekwe ni che Paolo kwa wakukulupilila Kilisito waali ku Kolinto. Walembile chikalata chi panepa alinkutama ku Efeso, akana we kwajimajimila wandu wa ku Kolinto mpela yatite pakuamua mu ulendo wao wakwaula ni kuuja ku Makedonia. (16:5-9).

Chikalata chi chili majanjo ga che Paolo mpela iwapochele kutyochela kwa wandu wane wakukulupilila Kilisito yankati indu ineine yangalumbana iyatendekwaga pasikati ja wandu wakukulupilila Kilisito wa ku Kolinto, yangalumbana yo ili pamo ni kusapulana ni chikululu. Wandu wa ku Kolinto wamanyiche kwaligongo lya usyo welo wao wa kunonyela nnope chikululu, kwayele nganichi wa chindu cha kusimonjeka, che Paolo kwalembela wandu wakukulupilila Kilisito indu yo. Chikalata chaandanda kwa Wakolinto chi, chikwete liunjili lya 13 lyalikukunguluchila ngani ja unonyelo.

Yaili mu chitabu chi

Che Paolo akwakomasya Wakolinto ni kwatogolela Akunnungu ligongo lyao (1:1-9).

Che Paolo akukunguluchila ngani ja kusapulana kwa wâandu wakunkulupilila Kilisito waali ku Kolinto (1:10-4:21).

Che Paolo akukunguluchila yankati chikululu ni ngani ja kwausyana achinsyene pe mmikungulu (5-6).

Che Paolo akwapa malango gankati kulombela, kupeleka mbopesi kwa inyago, ni kusongan-gana kwaligongo lya kupopelela, ni ntuuka kutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu, ni kusyuka (7-15).

Akumalichisya kwa kusala ngani syakwe nsyene ni kukunguluchila nkati indu ine (16).

¹ Une che Paolo jumilanjikwe kuti meje nduna jwa Kilisito Che Yesu kwa kusaka kwakwe Akunnungu ni alongo ajetu che Sositene ² tukunnembela mwanya wanli wâandu wa Akunnungu wa ku Kolinto, wâanyamwe mmilanjikwe mme wâandu wa Akunnungu mu kulumbikana ni Kilisito Che Yesu, pamo ni wâandu wose waali papalipose wakwapopelela Ambuje wetu Che Yesu Kilisito jwali chilongola jwao ni jwetu.

³ Tukunsachila umbone ni chitendewele kutyochela kwa Akunnungu Atati wetu ni Ambuje Che Yesu Kilisito.

Umbone mu kulumbikana ni Kilisito

⁴ Ngwatogolela Akunnungu kwa ligongo lyenu moâwa gose kwa ligongo lya umbone wa Akunnungu umpatile kwa litala li Che Yesu Kilisito.

⁵ Pakuâwa mu kulumbikana ni Kilisito mmele wakusichila mu indu yose, mpatile umanyilisi wose

ni ukombole wose wa kulalichila. ⁶ Pakuŵa umboni nkati Kilisito ulimbichikwe mwa ŵanyamwe, ⁷ kwayele nganimma ŵakusoŵekwa ni ntuuka wauliwose kutyochema kwa Mbumu jwa Akunnungu, mpela inkuti kulolela kuunukulikwa kwa Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito. ⁸ Ŵelewo chanlimbiseye mpaka kumbesi kuti mme ŵangali chileŵo pa lyuŵa lichauje Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito. ⁹ Akunnungu ali ŵakukulupilichika, Ŵelewo ŵammilasile kuti ntame mu kukamulangana ni Che Yesu Kilisito mwanagwawo ŵaali Ambuje ŵetu.

Kulekangana kwa ŵakukulupilila Kilisito

¹⁰ Achalongo achinjangu, ngunchondelela mlina Iya Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito, njilane wose mu inkuŵecheta kuti kukapagwa kulekangana pasikati jenu, nnopennope nkole nganisyo simo ni nningwa umo. ¹¹ Achalongo achinjangu, ŵandu ŵane ŵaali mu mpingo u che Kilo e asalile kuti ŵanyamwe nkulekangana kwa maloŵe. ¹² Ngusaka sale chimbilikene kukwenu, mundu jwine akuti, “Une ngwakuya che Paolo,” ni jwine akuti, “Une ngwakuya che Apolo,” jwine akuti, “Une ngwakuya che Kefa,” ni jwine akuti, “Une ngwakuya Kilisito.” ¹³ Ana nkuganisa kuti Kilisito agaŵaniche? Ana che Paolo ni juŵaŵambikwe pa nsalaba kwaligongo lyenu? Pane ana mwabatiswe kuti mme ŵakulijiganya ŵa che Paolo? ¹⁴ Ngwatogolela Akunnungu pakuŵa nganinambatisya jwalijose pasikati jenu ikaŵe che Kilispo ni che Gayo pe. ¹⁵ Kwayele ngapagwa mundu jwakukombola kusala kuti abatiswe aŵe jwakulijiganya jwangu. ¹⁶ Ngukumbuchila,

iyoyo nambatisye che Sitefano ni wâali mu nyuumba jao, nambo ngangukumbuchila kuti nambatisye mundu jwine. ¹⁷ Pakuwâ Kilisito ngananajichisya kwabatisya wâandu, nambo naalalichile wâandu Ngani Jambone, ni ngawâ kwa maloŵe gakwanonyelesya wâandu, kuti chiwa cha Kilisito pa nsalaba chinaŵe cha bule.

Kilisito ali machili ni lunda lwa Akunnungu

¹⁸ Pakuwâ utenga nkati chiwa cha Kilisito pa nsalaba ukuwoneka uloŵelo kwa wâkusochela, nambo kwetuwe wâtukukulupuswa, tukugaona machili ga Akunnungu. ¹⁹ Malembelo ga Akunnungu gakusala,

“Chinalujonanje lunda lwa wâandu wâali ni lunda, ni umanyilisi wa wâandu wâali ni umanyilisi chin-aukane.”

²⁰ Alikwapi jwakwete lunda? Alikwapi jwakwiganya malajisyo? Alikwapi jwakumanyilila kutagula indu ya pachilambo? Akunnungu alutesile lunda lwa chilambo chino luŵe uloŵelo.

²¹ Nti yalutite lunda lwa Akunnungu, wâandu wâ pachilambo ngakukombola kwamanyilila Akunnungu kwa lunda lwao achinsyene. Nambo Akunnungu wâsachile kwakulupusya wâandu wâkwakulupilila kwa litala lya utenga utukwalalichila, aula waukuoneka uli uloŵelo kwa aŵala wâali ni lunda lwa chiundu. ²² Wayahudi akusaka imanyisyo ni Wâgiliki akusosa lunda. ²³ Nambo uweji tukunlalichila ngani ja Kilisito juwâwambikwe pa nsalaba. Ngani jajikuloleka chakukuwasya kwa Wayahudi ni uloŵelo kwa wâandu wângaŵa Wayahudi. ²⁴ Nambo kwa ŵele

uŵaŵilanjikwe ni Akunnungu, Ŵayahudi pane ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi, Kilisito ali machili ga Akunnungu ni lunda lwa Akunnungu. ²⁵ Pakuŵa chachikuloleka uli uloŵelo wa Akunnungu chikwete lunda kupunda lunda lwa ŵandu, nombe chachikuloleka uli ulepetelo wa Akunnungu chikwete machili kugapunda machili ga ŵandu.

²⁶ Nipele achalongo achinjangu, nkumbuchile imwaliji paŵammilasile Akunnungu. Kwa chipimo cha ŵandu nganimma ŵajinji ŵaŵakwete lunda, iyoyo nganimma ŵajinji ŵamwaliji ni machili, nombe nganimma ŵajinji umwamanyiche nnope. ²⁷ Nambo Akunnungu ŵaisagwile indu yaikuwoneka ili yakuloŵela pachilambo kuti ŵataje soni ŵandu ŵaali ni lunda, sooni Akunnungu aisagwile yakulepetala ya pachilambo kuti ŵataje soni ŵandu ŵaali ni machili. ²⁸ Akunnungu aisagwile indu ya pachilambo yakunyeluswa ni kukanikwa ni yaikuwoneka yangalimate, kuti aijonanje aila yaikuwoneka ni ŵandu kuti yanamate mu nganisyo sya ŵandu. ²⁹ Akunnungu ŵatesile yeleyo kuti akapagwa mundu ŵakulilapa paujo pao. ³⁰ Akunnungu nsyene anlumbikenye mwanya ni Che Yesu Kilisito. Nombe Akunnungu antesile Kilisito aŵe lunda lwetu. Tukuŵalanjikwa ŵambone paujo pa Akunnungu, ni kuŵa ŵandu ŵatuŵichikwe pa jika kwa ligongo lya Akunnungu ni ŵawombweche. ³¹ Mpela itite kulembekwa Mmalembelo Gamaswela, “Jwalijose jwakulilapa alilape kwa achila chatesile Ambuje.”

2

Utenga nkati Kilisito juŵaŵambikwe pa nsalaba

¹ Achalongo achinjangu, uneji panaiche kukwenu kukunnalichila ngani ja ntemela wa Akunnungu, nganimecheta maloŵe ga kunonopa namose lunda lwa chiundu. ² Pakuŵa panaliji kukwenu nawamwiwe ninamanyilile chindu chachili chose nambo kwamanyilila Che Yesu Kilisito pe, ajula juŵaŵambikwe pa nsalaba. ³ Panaiche kukwenu naliji jwakulepetala, ni natetemele kwa lipamba. ⁴ Majiganyo gangu ni kulalichila kwangu nganikuŵa kwa lunda lwa kwanyenga ŵandu, nambo yaliji kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. ⁵ Natesile yele kuti chikulupi chenu chikakulupilila lunda lwa ŵandu, nambo chikulupililo cha machili ga Akunnungu.

Luunda lwa Akunnungu

⁶ Tukulalichila utenga wa lunda kwa aŵala ŵakusile mu chikulupi nambo ngaŵa lunda lwa chilambo chino, namose ngaŵa lunda lwa aŵala achakulu ŵa chilambo chi ŵaali mumpingo wakupotela. ⁷ Tukunlalichila lunda lwa Akunnungu lwalusisiche, alula lunda luŵalusagwile Akunnungu kwaligongo lya kulumbikana mu ukulu wao chikanaŵe gumbikwa chilambo. ⁸ Nganijupagwa namose jwankulu jumo mwa ŵakutawala chilambo chi jwalumanyilile lunda lu. Akalumanyilile ngakammambe pa nsalaba Ambuje ŵa ukulu. ⁹ Nambo mpela itite pakulembekwa Mmalembelo Gamaswela,
“Indu yanganiiwoneche atamuno kupikanika

indu yanti ngapagwa mundu jwawayiye kugan-
isya

yele ni indu iŵaŵichile chile Akunnungu aŵala
ŵakwanonyela.”

¹⁰ Nambo Akunnungu atuunukulile uweji yantemela yakwe kwalitala lya Mbumu jwakwe. Pakuŵa Mbumu jo akulolesyalolesya kila chindu natamuno indu yantemela yaikwagamba Akunnungu. ¹¹ Ngapagwa mundu jwakwimanyilila nganisyo sya mundu ikaŵe mundu nsyenepe. Iyoyo ni indu ya Akunnungu ngapagwa jwakwimanyilila ikaŵe Mbumu jwa Akunnungu. ¹² Uwe nganitupochela mbumu jwa pachilambo pano, nambo twampochele Mbumu jwatyochele kwa Akunnungu, kuti tumanyilile indu yose yatupele Akunnungu.

¹³ Kwapele ngatukusala maloŵe ga kwa lunda lwalukujiganyikwa ni ŵandu nambo tukusala maloŵe ga kwa lunda lwalukujiganyikwa ni Mbumu jwa Akunnungu. Tukutagula indu ya Mbumu jwa usyene kwa aŵala ŵaali ni Mbumu jwa Akunnungu. ¹⁴ Nambo mundu jwanganakola Mbumu jwa Akunnungu ngakukombola kuipochela indu yaikutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu. Pakuŵa kukwakwe akuiwona ili uloŵelo ni ngakukombola kuimanyilila pakuŵa ikumanyika kwa ukamusyo wa Mbumu jwa Akunnungu. ¹⁵ Mundu jwali ni Mbumu jwa Akunnungu akukombola kuipima indu yose nambo ngapagwa mundu jwakukombola kunlamula. ¹⁶ Mpela itite pakulembekwa Mmalembelo Gamaswela “Nduni jwaaumanyi

umanyilisi wa Ambuje? Nduni jwakukombola kwajiganya?” Nambo uweji tukwete umanyilisi wa Kilisito.

3

Achikatumetume wa Akunnungu

¹ Achalongo achinjangu, uneji nganiwêcheta nomwe mpela wându wâkulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu nambo nawêchete ni wanyamwe mpela wându wa pachilambo pa nti twanache mu kwakulupilila Kilisito. ² Nang'wesisyema wêle, nga wa yakulya yakulimba, paku wa nganinkombola kulya, namose sambano ngankupakombola kulya. ³ Paku wa wanyamwe chiwela nkutama mpela wându wa pa chilambo yakuti pakutama. Uli pasikati jenu nganiupagwa wiu ni utinda? Yele yose ikulosya kuti wanyamwe chiwela nli wându wa chilambo chino, ni wanyamwe nkutama mpela chilambo ichikuti pakusaka. ⁴ Jumo jwenu pakuti, “Une ngwakuya che Paolo,” ni jwine asalaga, “Une ngwakuya che Apolo,” uli ngankutenda mpela wându wa pa chilambo yakuti pakutenda?

⁵ Ana che Apolo ali waani? Ni che Paolo ali waani? Uweji tuli achikatumetume wa Akunnungu utukunnyichisya chikulupi. Jwalijose apanganyisye masengo gapegwilwe ni Ambuje. ⁶ Une napandile mbeju ni che Apolo wajitilile meesi nambo Akunnungu ni uwajimelesye. ⁷ Nambo wapandile nga wa chindu sooni wajitilile meesi nga wa chindu nambo Akunnungu pe wa wajimelesye mbeju ali jwankulu. ⁸ Mundu ju wapandile ni ju wajitilile

meesi wose ali yalumo ni Akunnungu chachimpa jwalijose mbote jakwe malinga ni masengo gakwe gapangenyē. ⁹ Pakuŵa uwe wose tuli achikatumetume ŵa Akunnungu, ŵanyamwe nli ngunda wa Akunnungu, iyoyo nli nyuumba ja Akunnungu.

¹⁰ Kwa ligongo lya umbone wa Akunnungu ambele masengo, misile nsingi mpela jwaku-taŵa jwambone yakuti kukolosya, ni mundu jwine akutaŵa pachanya pakwe. Nambo jwalijose jwaku-taŵa alilolechesye yakuti pakutaŵa pachanya pakwe. ¹¹ Pakuŵa ngapagwa mundu jwakupakombola kuŵika nsingi wine kupunda aula wemale kuŵichikwa, yaani Che Yesu Kilisito. ¹² Pachanya nsingi wo mundu akukombola ku-taŵa kwa sahabu pane kwa feza pane kwa maganga ga ntengo wekulungwa pane kwa itela pane kwa manyasi pane kwa masamba. ¹³ Usalale wa masengo ga mundu jwalijose chiuwoneche ni kuŵichikwa pangasisika, pa lyuŵa litaiche Kilisito kukwalamula ŵandu. Pakuŵa pa lyuŵa lyo, mooto chiuunukule masengo ga kila mundu ni wele mooto chiulinje umbone wa masengo ga mundu jwalijose ni kulosya iŵaga gali gakusalala. ¹⁴ Iŵaga chataŵile mundu pachanya pa nsingi wo ngachipya kwa mooto wo, mundu jo chapochele ntulilo. ¹⁵ Iŵaga chataŵile cho chichipye, nipele mundu jo ngaapata ntulilo wao, nambo nsyene jo chakulupuswe mpela ila apokweche pa mooto.

¹⁶ Ana ngankumanyilila kuti ŵanyamwe nli Nyuumba ja Akunnungu ni kuti Mbumu jwa Akunnungu akutama nkati mwenu?

17 Nipele naga mundu akujijonanga Nyuumba ja Akunnungu, nombe Akunnungu chanjonanje mundu jo. Pakuŵa Nyuumba ja Akunnungu jili jeswela, ni ŵanyamwe nli Nyuumba jo.

18 Mundu jwalijose akalilambusya nsyene, iwāga mundu mwa ŵanyamwe akuliganisya kuti ali ni lunda lwa chilambo chino, mbaya aŵeje jwakuloŵela kuti akole ni lunda lusyene.

19 Pakuŵa lunda lwa chilambo chino luli uloŵelo paujo pa Akunnungu pakuŵa ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, “Akunnungu akwatanjisya ŵandu ŵaali ni lunda mu ukalamuche wao.”

20 Ni sooni ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, “Ambuje akusimanyilila nganisyo sya ŵandu ŵaali ni lunda lwa pachilambo kuti syangali chindu.”

21 Pele mundu jwalijose ngasalilapila ŵandu. Pakuŵa indu yose ili yenu ŵanyamwe.

22 Aŵaga che Paolo pane che Apolo pane che Kefa pane chilambo pane umi pane chiwa pane katema ka sambano pane katema kakakwika, yoseyo ili yenu ŵanyamwe,

23 ni ŵanyamwe nli ŵandu ŵa Kilisito ni Kilisito ali ŵa Akunnungu.

4

Achinduna ŵa Kilisito

1 Mundu atuŵalanje kuti tuli achikatumetume ŵa Kilisito ŵatupegwilwe masengo ga kwalalichila ŵandu mitemela ja Akunnungu.

2 Pelepo kwa jwalijose jwapegwilwe masengo go ikusachilwa aŵeje jwakukulupichika.

3 Nambo kwa une ngaŵa chindu, nalamulikwaga ni ŵanyamwe pane ni mundu jwalijose, ni une

ngangulilamula nansyene. ⁴ Mu ntima mwangu ngangulamulikwa ni chindu chachilichose, nambo chindu cho ngachikulosya kuti nganingola chilewô, Ambuje ni wâkunamula une. ⁵ Nombe mwanya ngasinlamula lilowê kakanawê kwika katema kakwe, nneche mpaka pachaiche Ambuje. Wêlewo chaiunukule indu yesisiche mu chipi ni kuwika palulanga nganisyo sya mitima ja wându. Nipele kila mundu chapochele ulape wakwe kutyochela kwa Akunnungu.

⁶ Achalongo achinjangu, mechete yankati che Apolo ni une, kuti kwalitala lya uweji nlijiganye chiwêcheto chi, “Nkamulichisye malo wê ga.” Kuti mwa wanyamwe akapagwa mundu jwalijose jwakulilapila mundu ju ni kunnyelusya mundu jwine. ⁷ Wâani wansagwile mmwe mme jwakwapunda wane? Ana nga wâ Akunnungu wampele indu yose inkwete? Iwaga mpegwilwe kwachichi nkulifuna mpela ila nga wâ yakupegwa?

⁸ Sambano mmasile kupata yose yaikunso wâ! Sambano nsichile. Mmele mamwenye pangali uweji! Mbaya nkaliji mamwenye kuti nowe wakwe tuwê mamwenye pamo nomwe. ⁹ Ikuloleka kukwangu kuti Akunnungu atuwîsile uweji achinduna nti wambesi wâ wosepe, mpela wându walamulikwe kuulagwa paujo pa wându, tuwêle chindu chakusekasya paujo pa chilambo ni mmbujo mwa achikatumetume wâ kwinani ni mmbujo mwa wându. ¹⁰ Tuli wakulo wêla kwa liwamba lya kwatumichila Kilisito, nambo wanyamwe nli wâ lunda mu

kulumbikana ni Kilisito! Uwe tuli wâkulepetala nambo wanyamwe nkwete machili, wanyamwe nkuchimbichikwa nambo uwe tukwaluka. ¹¹ Namuno sambano tukwete sala ni njota ni usauchi, tukuputikwa nnope ni nganitukola pakutama. ¹² Tukulaga kupanganya masengo ni makono getu twachinsyene. Paakutulwesya uweji tukwapa upile, pakutusausya tukupililila, ¹³ paakututukana uweji tukwajanga kwa kwachimbichisya. Namuno sambano tukuoneka mpela usakwa wa pachilambo, ni kila mundu akutulola mpela wapugwe.

¹⁴ Ngangulemba yelei kuti nantesye soni nambo ngunjiganya mpela achiwanangu wakunonyelwa. ¹⁵ Namose nkwete wakunnela achajinji nkulumbikana ni Kilisito nambo nganinkola achatati wajinji. Pakuwa mu kulumbikana ni Kilisito une mele atati wenu kwakunlalichila Ngani Jambone.

¹⁶ Nipele ngunchondelela ntende mpela ingutendaga une. ¹⁷ Kwaligongo li nguntuma che Timoseo kukwenu, mwanangu jwakunonyelwa ni jwakukulupilichika nkulumbikana ni Ambuje. Welewo chankumbusye litala lyangukuya une nkulumbikana ni Kilisito. Litala lingwiganya papali pose mmipingo ja wandu wose wakukulupilila Kilisito.

¹⁸ Wane mwa wanyamwe atandite kulifuna achiganisyaga kuti nganyika sooni kukwenu. ¹⁹ Nambo chiiche kukwenu chitema pe Ambuje asakaga, nipele chinaiwone nansyene ngawa malowe gao gakulifuna pe nambo ni machili

galinago wêle wâkulifuna. ²⁰ Pakuwâ umwenye wa Akunnungu ngawâ kwa kusala pe nambo mu machili. ²¹ Chichi chachikunnonyela? Iche kukwenu ndili ni lubokola, pane iche ni ntima wa unonyelo ni wakulitimalika?

5

Nliwambasye ni chikululu ni chigwagwa

¹ Ipikaniche isyene kuti pasikati jenu chipali chikululu, sooni chikululu cho chili chakogoya, ni nganichipagwe namose kwa wându wângakwamanyilila Akunnungu. Mundu akugona ni jwankongwe jwa atatigwe. ² Ni wânyamwe nkukombola chinauli kulilapa? Ikaliji mbaya kukwenu kunkolela chanasa mundu jo ni mundu jwatesile chindu cho awinjikwe pasikati jenu. ³ Uneji ndili kwakutalichila ni wânyamwe mchiilu, nambo ntima wangu uli pamo ni wânyamwe. Jwampagwe mmbumu nansyene masile kunlamulila jwelejo jwatesile chindu cha soni mpela ila ndili papopo. ⁴ Pankusongangana kwa lina lya Ambuje wetu Che Yesu, noneji ndili pamo ni wânyamwe kwa mbumu, ni machili ga Ambuje Che Yesu gali papopo, ⁵ muntyosye mundu jo kwa Shetani kuti chiilu chao chijonasiche ni mbumu jao jikulupuswe pa lyuwâ lya kwika kwa Ambuje Che Yesu kukwalamula wându.

⁶ Kulilapa kwenu ngawâ kwambone. Ana ngankumanyilila kuti amila kanandi jikuchesula utandi wejinji? ⁷ Nipele, ntyosye amila ja kalakala kuti nswejele mbee. Nipele chinlandane ni utandi wasambano wa nkate wangataga amila,

mpela yaikusachilwa kuwâ. Pakuwâ Kilisito wâali Mwanangondolo jwa Pasaka atyosyekwe kuti awe mbopesi jetu. ⁸ Nipele tutende chindimba cha Pasaka, ngawâ kwa amila ja kalakala, ajila amila ja sambi ni ugongomalo. Nambo kwa nkate wângataga amila, wauli ntima weswela ni wausyene.

⁹ Nannembele mu chikalata changu chiine kuti nkasyowekana ni wându wâ chikululu.

¹⁰ Ngangusala kuti nkasyowekana ni wându wose pachilambo, awâla wachikululu, pane wakunyela, ni wakusumula ni wakuipopolela inyago. Pakuwâ kuliwambasya ni wându wo ikambajile kutyoka pachilambo.

¹¹ Nambo sambano ngunlembela wanyamwe kuti ngasinsyowekana ni mundu jwalijose jwakuti akunkulupilila Kilisito akuno ali jwa chikululu pane jwakunyela pane jwakuipopolela inyago pane jwakwatindanya wându pane jwakolelwa pane jwakusumula. Mundu jwanti yele ngasinkunda namose kulya nawo.

¹² Nganigawâ masengo gangu kwalamula wându wanganawâ mu mpingo wa wându wakunkulupilila Kilisito. Wanyamwe nkusachilwa kwalamula wâali mu mpingo wo. ¹³ Nambo Akunnungu nsyene chiwalamule wanganawâ mu mpingo wa wându wakunkulupilila Kilisito. Pakuwâ ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, “Mumminje mundu jwangalumbana jwali pasikati jenu.”

6

Wându wakunkulupilila Kilisito amalisye magambo gao achinsyene

1 Mundu pasikati jenu amenyanaga ni njakwe iwele uli akunjasya kukummechetela pa nkungulu wa wandu wangakwamanyilila Akunnungu badala ja kunjasya paujo pa wandu wa Akunnungu? 2 Ana ngankwimanyilila kuti wandu wa Akunnungu chachichilamula chilambo? Iwaga wanyamwe chinchalamula wandu wose wa pachilambo kwachichi ngankukombola kugalamula magambo gamwana ga? 3 Ana ngankumanyilila kuti chinchalamula achikatumetume wa kwinani? Ana gelego nga wa gamakulungwa kupunda gelega ga pachilambo? 4 Pankuwa ni umenyani wa pakang'wa, kwachichi nkwa wilanga wandu wangachimbichikwa mu mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito anlamule? 5 Nguwecheta yele kuti nanjalusye. Ana nganapagwa mundu mu mpingo wenu jwali ni lunda lwa kukombola kwajilanya wakukulupilila achinjakwe? 6 Nambo isyoweleche, jwakukulupilila akunjasya jwakukulupilila njakwe paujo pa nkungulu ni kwaleka wandu wangakukulupilila Kilisito anlamule.

7 Kujausyana mwachinsyene kukungulu kukulosya kuti ntesile chilewo. Ana ngaikawe mbaya kukwenu kulewelwa? Ngaikawe mbaya kukwenu kusumulwa ipanje yenu? 8 Nambo wanyamwe mwachinsyene nkwatendela wandu ya yangalumbana ni kwasumula ipanje yao, nkwatendela gagogo namuno wakukulupilila achinjenu. 9 Ana ngakwimanyilila kuti wachigongomalo ngajinjila mu umwenye wa Akunnungu? Ngasinlilambusya, nga wa

Wachigwagwa namose wakwipopelela inyago, namose wachikululu atamuno wakugonana jwannume ni jwannume, nombe jwankongwe ni jwankongwe, ¹⁰ atamuno wa wiyi atamuno wakunyela atamuno wakolelwa atamuno wakunong'ona atamuno wakusumula, wanawose wo ngajinjila mu umwenye wa Akunnungu. ¹¹ Wane mwa wanyamwe waliji wanti iyoyo, nambo sambu syenu silecheleswe, ni mmichikwe pajika kwa ligongo lya Akunnungu ni mmoneche wambone paujo pao kwa litala lya Ambuje Che Yesu Kilisito ni kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu wetu.

Ilu yenu yakusyeye Akunnungu

¹² Mundu akukombola kuti nyi, “Kukwangu nechelelwe kuipanganya indu yose.” Nambo ngaŵa kila chindu chachikufai. Ngukunda kuti ngukombola kupanganya kila chindu nambo nganguchileka chindu chachilichose chindawale. ¹³ Nkukombola kusala, “Yakulya kwa ligongo lya lutumbo ni lutumbo kwa ligongo lya yakulya.” Nambo Akunnungu chajonanje yose. Chiilu ngaŵa kwa chikululu nambo chili kwa ligongo lya kwatumichila Ambuje nombe Ambuje akuchigosa chiilu. ¹⁴ Kwa machili gao Akunnungu waasyusisye Ambuje, nombe chatusyusye nowaji kwa machili gakwe.

¹⁵ Ana ngankwimanyilila kuti ilu yenu wanyamwe ili iwalo ya Kilisito? Ana nyigale iwalo ya Kilisito kulumbikanya ni chiilu cha jwachigwagwa? Ngwamba! ¹⁶ Ngankwimanyilila kuti jwalumbikene ni jwachigwagwa ali chiilu chimo ni jwele? Pakuŵa Malembelo ga

Akunnungu gakuti, “Wêle wâwîli wo chawê chiilu chimo.”¹⁷ Nambo jwelejo jwalumbikene ni Ambuje ali pamo najo mu mbumu.¹⁸ Ntame kwakatalichila ni chikululu. Sambu sine syose syasikutendekwa ni wându ngasikutendekwa mu iilu yao, nambo jwachigwagwa akuchitendela sambu chiilu chakwe nsyene.¹⁹ Ana ngankwimanyilila kuti iilu yenu ili nyuumba ja Mbumu jwa Akunnungu, jwali munkati mwenu, jumwampochele kutyochela Akunnungu? Kwapele, wanyamwe umi wenu ngaŵa umi wenu mwachinsyene nambo nli wându wâ Akunnungu.²⁰ Nsumikwe kwa ntengo wekulungwa. Nipele, sambano mwalape Akunnungu kwa iilu yenu.

7

Ngani jankati ulombela

¹ Sambano tulole imwanembele ila, kwambone wâlume atame pangalombela.² Nambo kwaligongo lya chikululu, kila jwannume akole wankwakwe nsyene, nombe kila jwankongwe akole wankwakwe nsyene.³ Ikusachilwa jwannume wapeje wankwakwe yaikuwajilwa, iyoyopeyo ikusachilwa ni jwankongwe wapeje wankwakwe yaikuwajilwa.⁴ Jwankongwe nganakola ulamusi pa chiilu chakwe nsyene nambo wankwakwe, iyoyopeyo jwannume nganakola ulamusi pa chiilu chakwe nsyene ikaŵe wankwakwe.⁵ Nkajimana, nambo njitichisyane kwa moŵa kanandi kuti nkole katema kambone ka kupopela. Nkakaŵa

kwonegana sooni, Shetani ngasaika kunlinga kwakulepela kupililila.

⁶ Maloŵe ganansalile nganigaŵa malajisyo, nambo nkukombola kusagula. ⁷ Ngulajila ŵandu wose aŵeje mpela indite pakuŵa une, nambo jwali jose akwete ntulilo wakwe nsyene kutyochela kwa Akunnungu, jwine akwete ntulilo wu ni jwine akwete ntulilo aula.

⁸ Nipele aŵala ŵangalombela ni kulombwa ni ŵawililwe ni achiŵankwawo, ngwasalila nyi, mbaya atame mpela mungutamila une. ⁹ Nambo iŵaga mundu ngakukombola kulisiŵila, alombele. Ili mbaya kulombela ngaŵa kukolelwa ni msese.

¹⁰ Kwa aŵala ŵamasile kulombana ngumpa malajisyo ga, ngaŵa gangu une nambo ga Ambuje, jwankongwe ngasalekana ni ŵankwakwe. ¹¹ Nambo iŵaga alekengene atameje pangalombekwa, pane ajilane ni ŵankwakwe, iyoyo peyo ni jwannume ngasiŵaleka ŵankwakwe.

¹² Nombe kwa ŵane uneji nguti nyi, gelega ngaŵa malajisyo ga Ambuje, iŵaga jwannume akwete jwankongwe jwangankulupilila Kilisito ni jwankongwe jo akundile kutama ni ŵankwakwe, jwannume jo akasanleka ŵankwakwe. ¹³ Jwankongwe jwakwete ŵankwakwe ŵangakunkulupilila Kilisito ni jwannume jo akundile kutama ni ŵankwakwe, jwankongwe jo akasanleka ŵankwakwe. ¹⁴ Pakuŵa jwele jwannume jwangakunkulupilila Kilisito akukundikwa ni Akunnungu kwa litala lya ŵankwakwe. Ni jwankongwe jwangakunkulupilila Kilisito akukundikwa ni Akunnungu kwa litala

lya wankwakwe. Ika waga yeleyo wanache wao akaliji mpela wanache wa wandu wangakwamanyilila Akunnungu nambo sambano akundikwe ni Akunnungu. ¹⁵ I waga jwangakunkulupilila Kilisito jula akusaka kunneka njakwe jwali jwakukulupilila, munneche atende yeleyo, pelepole jwankongwe pane jwannume jwakukulupilila Kilisito ngaakuta wika. Akunnungu atu wilasile uwe tutame mu chitendewe. ¹⁶ Paku wa nkwimanyilila uli mwe jwankongwe junkwakulupilila Kilisito panjipa chinkombole kwakulupusya wankwenu? Pane nkwimanyilila uli mwe jwannume junkwakulupilila Kilisito panjipa chimpakombole kwakulupusya wankwenu?

Ntame mpela intite ku wilanjikwa ni Akunnungu

¹⁷ Mundu jwalijose ajendelechele kutama mu utame wapegwilwe ni Ambuje, atame mpela yatite kutama pa wawilanjikwe ni Akunnungu. Gelega ni gangwasalila wandu wose mu mipingo jose ja wandu wakukulupilila Kilisito. ¹⁸ I waga mundu wawilanjikwe ni Akunnungu ali aumbele, ngasalitesya mpela nganaumbala. Ni i waga mundu wawilanjikwe ni Akunnungu akanawe kuumbala, ngasaumbala. ¹⁹ Kuumbala nga wa chindu ni ungaumbala nga wa chindu, nambo chindu chachikusachilwa chili kugakamulisya makanyo ga Akunnungu. ²⁰ Jwalijose asigalile iyoyo mpela i wali pa wawilanjikwe ni Akunnungu. ²¹ Ana mwa wilanjikwe nli kapolo? Nkaikosya, nachi wamuno kwete lipesa lya ku wa mundu jwanganinta wika nambo ntumiye lye lipesa

kupanganya yambone. ²² Pakuŵa jwele jwaŵilanjikwe ni Ambuje ali kapolo, jwelejo chaŵe jwalechelelwe ni Ambuje. Iyoyo peyo jwelejo jwaŵilanjikwe ali alechelelwe, jwelejo akuŵa kapolo jwa Kilisito. ²³ Akunnungu ansumile kwa ntengo wekulungwa, ngasimma achikapolo ŵa ŵandu. ²⁴ Achalongo achinjangu, mundu jwalijose ajendelechele kutama mu utame ulaula mpela iŵaliji paŵaŵilanjikwe, pakuŵa Akunnungu ali pamo ni ŵanyamwe.

Mausyano gankati ulombela ni ŵakuwililwa ni achiŵankwawo

²⁵ Sambano, nkati aila innembile kukwangu nkati ŵaliŵali pe ni ŵangalombela, une nganingola malajisyo kutyochela kwa Ambuje nambo nguŵecheta yeleyo mpela mundu jwakukulupilichika ni jumbochele chanasa cha Ambuje. ²⁶ Kwaligongo lya kulaga kunkulaga, une nguganisya kuti, ili yambone mundu atameje iyoyo yaali. ²⁷ Ana nnombe? Nkasaka kulekangana ni ŵankwenu. Ana nganinnombe? Nkasaka kulombela. ²⁸ Nambo iŵaga chinnombe, ngankola sambi, ni mwali ŵalombwagwa, ngakola sambi, ŵandu ŵanti yele talaje mu umi wa pachilambo pa, nambo une ngusaka ganansimane gelego.

²⁹ Achalongo achinjangu, ngusaka sale nyi: Katema kakasigalile kali kakajipi, kutandilila sambano aŵala ŵalombe aŵeje mpela ila nganalombela. ³⁰ Aŵala ŵakulila aŵeje mpela ngakulila. Aŵala ŵakusengwa aŵeje mpela ngakusengwa. Aŵala ŵakusuma aŵeje mpela

Wangali chindu. ³¹ Wakulichenjeusya ni indu ya pa chilambo pano aweje mpela ngaakulichenjeusya ni indu yo. Pakuwa indu ya pa chilambo pano ikuwandichila kupita.

³² Ngusaka wanyamwe nkuwa ni lipamba. Mundu jwangalombela akulichenjeusya ni masengo ga Ambuje, pakuwa akusosa itajile pakwanonyelesya Ambuje. ³³ Nambo jwannume jwalombele akulichenjeusya ni masengo ga pachilambo chi, pakuwa akusosa itajile pakwanonyelesya wankwakwe, ³⁴ nombejo asigalile pamalekano. Jwankongwe jwangalombekwa pane mwali akulichenjeusya ni masengo ga Ambuje kuti aliwiche pa jika kwa chiilu ni mbumu kwa ligongo lya Ambuje. Nambo jwankongwe jwalombekwe akulichenjeusya ni indu ya pachilambo chi, pakuwa akusosa itajile pakwanonyelesya wankwakwe.

³⁵ Ngusala yele kuti nankamusye, ngangusaka kummichila chakusiwila, nambo ngusaka ntendekanye yaikusachilwa kuti nkombole kwatumichila Ambuje, kwa ntima umo ni nningwa umo. ³⁶ Nambo mundu jwalijose iwaga akuganisa kuti ngakumpanganyichisya yambone mwali jwantomele kwa kuleka kwalombela, ni aiwonga kuti yaka ikupita, ni misese jakwe jikwatesya alepele kulisiwila, atende yakuti pakusaka, alombane. Kwa kutenda yeleyo ngakutenda sambu. ³⁷ Nambo jwannume jo asakaga nsyene pangakanganichiswa kuti ngaalombela, ni iwaga ngaakwakolela misese achakongwe, jwelejo akutenda yambone pangannombela mwali jwan-

tomele jo. ³⁸ Nipele jwele jwakulombela akupanganya yambone ni jwele jwangakulombela akupanganya yambone nnope.

³⁹ Jwankongwe jwalombekwe akutaŵikwa ni ŵankwakwe kwa katema kose ŵankwakwe ali ŵajumi. Nambo ŵankwakwe ajasikaga, akukombola kulombwa sooni ni mundu jwakunsaka, nambo jwannume jo aŵeje jwakunkulupilila Kilisito. ⁴⁰ Nambo inguti pakuganisa uwe, jwankongwe jo chasangalale kwannope iŵaga chatame iyoyo pangalombekwa. Syele sili nganiso syangu, none nguganisa yakuti ngwete Mbumu jwa Akunnungu.

8

Yakulya yetajikwe mbopesi sya inyago

¹ Sambano kwa ngani ja yakulya yetaje mbopesi kwa inyago tukumanyilila kuti wose tukwete umanyilisi. Umanyilisi ukututendekasya tulilape twachinsyene nambo unonyelo ukutugumba.

² Mundu aganisyaga kuti akuchimanyilila chindu, nganaŵe kuchimanyilila chachili chose mpela yakuti pakusachilwa kwimanyilila.

³ Nambo iŵaga mundu akunnonyela Akunnungu, akumanyika ni Akunnungu.

⁴ Nipele, kwa ngani ja yakulya yetaje mbopesi kwa inyago tukwimanyilila kuti inyago ngaŵa chindu pachilambo, ni kuti ngapagwa Akunnungu ŵane ikaŵe Akunnungu ŵamo pe.

⁵ Namuno ipali indu yejinji yati ŵandu akuiŵilanga minnungu, pachilambo pano ni kwinani, namuno kwana minnungu ni achambuje ŵajinji, ⁶ nambo kukwetuwe Akunnungu ali ŵamo pe ŵaali

Atati jwagumbile yose, ni uweji tukutama kwa ligongo lya wêlewo. Sooni tukwete Ambuje wâmo pe wêlewo ali Che Yesu Kilisito, kwalitala lya wêlewo indu yose yagumbikwe, nowaji tukutama kwalitala lya wêlewo.

⁷ Nambo ngaŵa kila mundu jwakwimanyilila yose yi, wându wane wâsyoŵelele kutaga mbopesi kwa inyago, mpaka sambano alyaga chakulya cho akuganisa chili cha inyago. Pakuwa miningwa jao jili jakulepetala akuliganisa kuti akulisakasya kwakulya chakulya cho.

⁸ Chakulya ngachikukombola kutujausya chiwândi ni Akunnungu, twalekaga kulya ngapagwa chachikutusoŵa, ni twalyaga ngapagwa chachikonjecheka kukwetu.

⁹ Nambo nilolechesye ni kulechelelwa kwenu, nkaika kwatendekasya wâali ni chikulupi cha kulepetala kwinjila mu sambi. ¹⁰ Pakuŵa mundu jwaali ni chikulupi chakulepetala, ammonaga mmwe junkwimanyilila nkulya mu nyumba ja inyago, ana ngasanyengeka nombejo kulya yakulya yetaje mbopesi kwa inyago? ¹¹ Kwayele, mundu jwaali ni chikulupi chakulepetala chasocheye kwa ligongo lya umanyilisi wenu, ni Kilisito wawile kwa liwamba lya jwelejo! ¹² Iwâga nkwasoyasya achinjenu wakunkulupilila Kilisito kwanti yeleyo, ni kujiulasya miningwa jao jakulepetala, nkwalewela Kilisito. ¹³ Nipele chakulya chankuŵasyaga njangu jwakunkulupilila Kilisito ajinjile mu sambi, ngangulya nyama ng'o, pakuŵa nalyaga chinanneŵesye njangu jwakunkulupilila

Kilisito ajinjile mu sambi.

9

Masengo ga achinduna

¹ Ana une ngaŵa mundu junechelelwe? Ana une ngaŵa nduna? Ana une nganinawona Ambuje wêtu Che Yesu? Ana wanyamwe nganintyochela ni masengo gangu ga kwatumichila Ambuje? ² Natamuno une nganiŵa nduna kwa wându wane nambo isyene ndili nduna kukwenu mwanamwe. Wanyamwe nli wâumboni wâ unduna wangu pakuŵa nlumbikene ni Ambuje.

³ Yele ni inguti pakulichenjela kwa wându wakuusya une. ⁴ Ana ngatukusachilwa kulya ni kung'wa kwaligongo lya masengo getu? ⁵ Ana ngatukusachilwa kulongana nawo ulendo umo achiwankwetu wakunkulupilila Kilisito mpela yakuti kupanganya achinduna wane ni achapwakwe Ambuje ni che Kefa? ⁶ Pane uweji jikape, uneji ni che Banaba ni watukusachilwa kupanganya masengo kuti tukole yatukuisaka? ⁷ Ana jwangondo chi jwakwaula ku ngondo ni kulilipila nsyene? Ana jwakulima chi jwa ngunda wa misabibu jwangalya isogosi ya itela yakwe? Ana jwakuchinga chi jwangakug'wa maŵele ga ilango yakwe?

⁸ Ana nguŵecheta gelego chiundu? Ana Malajisyo ga Che Musa ngagakusala maloŵe gagogo pego? ⁹ Pakuŵa ilembekwe Mmalajisyo ga che Musa, “Ngasimwataŵa ng'ombe kang'wa paku-jiliŵata ngano.” Ana pele Akunnungu akukunguluchila nkati ng'ombe? ¹⁰ Ana paŵaŵechete yeleyo

nganatugambaga uwe? Eloo, yele yalembekwe kwa liwamba lyetu kuti jwakulima ni jwaku-gowola wose akusachilwa apanganye masengo go kwa kulolela kukola mmagowolo. ¹¹ Uweji twapandile mbeju ja mmbumu mwa wanyamwe. Ana ngaŵa chindu chachikulungwa uweji kupata yaikutusoŵa kutyochela kukwenu? ¹² Iwaga wandu wane akusachilwa kupata indu kutyochela kukwenu, ana uwe ngatukusachilwa kwannope kupata kwapunda welewo?

Nambo uweji nganitungumia lipesa lyo, nambo twapililile kila chindu kuti tukajisiwila Ngani Jambone ja Kilisito kulalichilwa kwa wandu. ¹³ Ngankwimanyilila kuti wakupanganya masengo pa Nyuumba ja Akunnungu, akupata chakulya chao pa Nyuumba ja Akunnungu, ni awala wakutumichila pakutyochesya mbopesi akupata liunjili mu mbopesi jo? ¹⁴ Ambuje iyoyopeyo walajisye kuti awala kwawalalichila wandu Ngani Jambone apate yaikwasoŵa kila lyuwa kutyochela mmasengo go.

¹⁵ Nambo une nganindumia namose lipesa limo mwa gelego. Namose ngangulemba gelega kuti iweje yeleyo kukwangu, mmbaya une nyasiche kupunda kuilechelela yeleyi inguipanganya, ni mundu amone kuti ngulilapa pangali chindu. ¹⁶ Naga une ngwalalichila wandu Ngani Jambone, chelecho ngaŵa chindu chakulilapila, gele gali masengo gangu gambegwilwe ni Ambuje kugapanganya, ulaje kukwangu naga ngangwalalichila wandu Ngani Jambone! ¹⁷ Ikaliji ngwalalichila wandu Ngani Jambone kwa

lisosa lyangu, ngalolele mbote, nambo pakuwâ ngusachilwa mbanganye masengo go, yeleyo ikulosya kuti Akunnungu angulupilile kuti mbanganye. ¹⁸ Sambano ngupochela mbote chi? Mbote jangu jili lipesa lindinalyo lya kwalalichila wându Ngani Jambone pangali malipilo, pangawenda indu yaikusachilwa kupegwa kwaligongo lya masengo ga kulalichila Ngani Jambone.

¹⁹ Uneji nechelelwe kwa wându wose, nambo nalitesile kapolo jwa wose kuti naichisye Kilisito wându achajinji. ²⁰ Panaliji nkupanganya masengo ni Wayahudi naliji mpela Myahudi, kuti napate Wayahudi wakulupilile Kilisito. Namose une nansyene nganima paasi pa Malajisyo ga che Musa, nambo naliji mpela ndili paasi pa Malajisyo go kuti napate awala waali paasi pa Malajisyo ga che Musa. ²¹ Panaliji nkupanganya masengo ni wându wangawâ Wayahudi, natamaga mpela wanyawo, kuti napate welewo wakulupilile Kilisito. Pakusala yeleyo ngawa kuti une ngangugakamula malajisyo paujo pa Akunnungu, kusyene une ngugajitichisya malajisyo ga Kilisito. ²² Panaliji nkutama ni wându wakulepetala, natemi mpela jwakulepetala kuti napate wele waali wakulepetala. Nalitesile yailiyose kwa wându wose kuti natesye akulupuswe kwa litala lyalili lyose.

²³ Noneji ngutenda yele yose kwaligongo lya Ngani Jambone kuti mbate ntuuka wakwe. ²⁴ Ana ngankwimanyilila kuti awala wakuutuka luwilo, akuutuka wosepe, nambo jwakwalongolela achinjakwe ni jwakupochela ntulilo? Mbutuche

iyoyopeyo kuti ni wanyamwe mpochele ntulilo. ²⁵ Mundu jwalijose jwakusaka kwapunda achinjakwe mu ung'asi wa kuutuka, akulekaga yose kaje, akutenda yele kuti apochele chindu chachili mpela singwa chakwonasika nambo uweji tutupochele chindu mpela singwa changajonasika. ²⁶ Noneji nguutuka iyoyopeyo mpela mundu jungusaka kupunda. Nganguputana mpela mundu jwakujiputa mbungo lingumi. ²⁷ Nambo nguchilagasya chiilu changu kuti ngombole kuchitawala, ngutenda yeleyo kuti pangumalisya kwalalichila wandu wane, une nansyene ngasaika kukanikwa.

10

Che Paolo akwajamuka yankati kuipopelela iyago

¹ Achinjangu ngusaka mmanyilile yakuti, achatati wetu waliji wose paasi liunde, ni wose wajombweche salama Bahali ja Shamu. ² Wose wabatiswe mu liunde ni mu bahali, kuti alumbikane ni che Musa. ³ Wose walile chakulya chilachila cha mbumu. ⁴ Iyoyo wose wang'wele chakung'wa chilachila cha mbumu, pakuwa wang'wele meesi gagatyochele mu lwala lwa mbumu luwalukuiye, lwala lula lwaliji Kilisito nsyene. ⁵ Nambo achajinji nnope mu wele mpingo wo, Akunnungu ngananonyelwa nawo, kwapele wawile ni iilu yao yajenele mwipululu.

⁶ Kwapele indu yo yose yatyochele kutujamuka uwe tuka wa wandu wakulajila yangalumbana mpela wanyawo iwatite pakulajila.

7 Ngasinnyipopelela inyago mpela wane iwâtite kutenda, mpela itite pakulembekwa Mmalembelo ga Akunnungu, “Wandu watemi kulya ni kung'wa, nipele wajimi ni kutyala kwa kupunilana.” 8 Tukatenda chigwagwa mpela wane mwa wanyawo iwâtite pakupanganya, pa lyuwa limo wajasiche wandu elufu ishilini na tatu. 9 Tukaalinga Kilisito mpela wane mwa wanyawo iwâlinjile, wose wajasiche kwa kulumikwa ni majoka. 10 Ngasinnyinyita mpela wane mwa wanyawo iwâtite kunyinyita, waulajikwe ni katumetume jwa kwinani jwakuichisya chiwa.

11 Yeleyo yose yaagwilile wanyawo kuti uwe tujiganyikwe, yalembekwe kutujamuka uweji watuli mmowa gaambesi. 12 Kwapele mundu jwakuliganisya kuti ajimi kwakulimbila alilolechesye anaiche kugwa. 13 Kulinjikwa kunkulinjikwa kuli kwa kawaida kwapata wandu. Akunnungu ali wakukulupilichika, nombewo ngasanneka nlinjikwe kupunda ukombole wenu. Nambo pankulinjikwa, welewo champe machili ga kupililila ni litala lya kukopochela.

14 Kwaligongo lyo achalongo achinjangu wakunonyelwa ntame kwakutalichila kuipopelela inyago. 15 Nguwecheta ni wanyamwe wandu waali ni umanyilisi, muiganisyeje ingunsalila yi. 16 Chikombe chitukuchitumia pa chakulya cha Ambuje ni chitukwatogolela Ambuje, tukulumbikana ni miasi ja Kilisito. Patukulya nkate, tukulumbikana ni chiilu cha Kilisito. 17 Pakuwa nkate uli umo, namuno tuli wajinji, tuli chiilu chimo, pakutipala wose tukugawana nkate

umo pewo. ¹⁸ Nchilole achila chakuchipanganya wându wâ ku Isilaeli, wêlewo wâkulya mbopesi sya pa chilisa, akukamulangana pamo kutyosya mbopesi syo kwa Akunnungu. ¹⁹ Ana nyile uli? Chakulya chachitajikwe mbopesi kwa inyago, chikwete malumbo? Pane chinyago chikwete malumbo? ²⁰ Ngwamba! Chingusaka kusala chili chelechi: Mbopesi sya wându wângakwamanyilila Akunnungu akusityosya kwa masoka ni ngaŵa kwa Akunnungu. Noneji ngangusaka wânyamwe nlumbikane ni masoka. ²¹ Ngankombola kuching'welela chikombe cha Ambuje akuno nkung'welela chikombe cha masoka. Ngankombola kulya chakulya cha Ambuje ni papopo nkulya chakulya cha masoka. ²² Ana tukusaka kwatendekasya Ambuje akole wiu? Ana tukuganisa tukwete machili nnope kwapunda wêlewo?

Mpanganye yose kwaligongo lya ukulu wa Akunnungu

²³ Wându wâne akuti, “Indu yose ngaikukanywa,” nambo une nguti, ngaŵa yose pe yaikuwâjila. Ni wându wâne akuti, “Indu yose ngaikukanywa,” nambo une nguti, ngaŵa yose pe yaikukamuchisya. ²⁴ Mundu jwalijose mwa wânyamwe akalisosela kupoka kwakwe nsyene pe, nambo asoseje ni kupoka kwa achinjakwe.

²⁵ Yose yaikusumikwa pakusumichisya malonda nlyeje pangausya, kwa liwamba lya miningwa jenu. ²⁶ Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Chilambo chili chao Ambuje ni yose yaili mwelemo ili yakwe.” ²⁷ Naga

mundu jwangakukulupilila Kilisito annaliche pa chakulya, ni wanyamwe nkusaka kwaula, nlyeje yaili yose ichammichile pangausyausya kwa liwamba lya miningwa jenu. ²⁸ Nambo ansalilaga mundu, “Chakulya chi chetaje mbopesi kwa inyago,” nkalya, kwaligongo lya mundu jwammanyisye ni kwa liwamba lya miningwa, ²⁹ nguti, kwa liwamba lya miningwa, nambo ngaŵa miningwa jenu nambo nningwa wa ajula jwammanyisye.

“Kwa chichi kulechelelwa kwangu une kulamulikwe ni nningwa wa mundu jwine? ³⁰ Iŵaga une ngwatogolela Akunnungu kwa chakulya chingulya, kwa chichi mundu alalatile une kwa ligongo lya chakulya chinaatogolele Akunnungu?”

³¹ Nipele, pankutenda chachilichose iŵeje kulya namuno kung'wa mwitendekanye yose kwaligongo lya ukulu wa Akunnungu. ³² Nkasamwakuŵasya Wayahudi atamuno Wâgiliki atamuno mpingo wa Akunnungu, wa wându wâkukulupilila Kilisito. ³³ Mmeje mpela une, ngusaka kwanonyelesya wându wose mu indu yose inguipanganya. Pakuŵa ngangulisosela kupoka kwangu nansyene, nambo ngwasosela wându kupoka kuti akulupuswe.

11

¹ Muusyasye une mpela une inguti pakwasyasya Kilisito.

Nkati kuunichila ntwe

² Ngunlapa wányamwe pakuwa nkungumbuchila mu indu yose, mwanya nkamulisye majiganyo ilaila mpela inatite pakumpa. ³ Nambo ngusaka mmanyilile kuti Kilisito ali ntwe wa jwannume jwalijose, ni jwannume ali ntwe wa wankwakwe, ni Akunnungu ali ntwe wa Kilisito. ⁴ Jwannume jwali jose jwakuunichila ntwe katema pakupopela pane jwakulalichila utenga wa Akunnungu, akuujalusya ntwe wakwe wali Kilisito. ⁵ Nambo jwankongwe jwalijose jwakupopela pane jwakulalichila utenga wa Akunnungu jwangaunichila ntwe akunjalusya wankwakwe jwali ntwe wakwe, jwankongwe jo ali chisau ni jwankongwe jwammyole umbo sya ntwe wakwe. ⁶ Iwaga jwankongwe ngakuliunichila ntwe wakwe mbaya amyole umbo syakwe, nambo iwaga ili soni jwankongwe kuutula umbo syakwe pane kumyola mbaya aunichile ntwe wakwe. ⁷ Jwannume ngakusachilwa kuunichila ntwe wakwe pakuwa welewo ali chisau ni Akunnungu ni ukulu wa Akunnungu. Nambo jwankongwe ali ukulu wa jwannume. ⁸ Pakuwa jwannume nganagumbikwa kutyochela kwa jwankongwe nambo jwankongwe ni juwagumbikwe kutyochele kwa jwannume. ⁹ Sooni jwannume nganagumbikwa kwaligongo lya jwankongwe nambo jwankongwe ni juwagumbikwe kwaligongo lya jwannume. ¹⁰ Kwa ligongo li ni kwa ligongo lya achikatumetume wa Kwinani, jwankongwe aunichile ntwe wakwe, kuti chiwe chimanyisyo cha ulamusi wauli pachanya pao. ¹¹ Natamuno

yeleyo, nkulumbikana ni Ambuje, jwankongwe pangali jwannume ngaŵa chindu, ni jwannume pangali jwankongwe ngaŵa chindu, wose akukulupililana. ¹² Pakuŵa, iŵaga jwankongwe ŵagumbikwe kutyochela kwa jwannume, iyoyo jwannume nombe akupagwa ni jwankongwe, ni indu yose yo ikutyochela kwa Akunnungu. ¹³ Nlamule mwachinsyene. Ana ikuŵajilwa jwankongwe ŵapopele Akunnungu pangaunichila ntwe? ¹⁴ Ana upagwe usyene ngaukujiganya kuti jwannume aŵaga ni umbo syasileu akulitesya soni nsyene? ¹⁵ Nambo jwankongwe akolaga umbo syasileu, chili chindu chakuchimbichikwa kukwakwe, pakuŵa atekupegwa umbo syasileu kuti syaunichile. ¹⁶ Iŵaga mundu akukola makani kwa yeleyo, kukwetu uwe atamuno mu mipingo ja ŵandu ŵakukulupilila Kilisito, uweji nganitukola masyoŵelo ga makani.

Nkate wa kwakumbuchila Ambuje

(Matayo 26:26-29; Maliko 14:22-25; Luka 22:14-20)

¹⁷ Nambo mmalajisyo ga gangumpa ngangunlapa, pakuŵa pankusimana kwapopela Akunnungu, nkutendekanya indu yangalumbana kwipunda indu yambone. ¹⁸ Kundanda napilikene kuti, pankusimana pamo nti mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito, kukutyochela kulekangana, ni une ngukulupilila kanandi kuti pane ili isyene. ¹⁹ Pakuŵa iŵele yambone kupagwe kulekangana pasikati jenu kuti aŵala ŵakukundikwa ni Akunnungu amanyiche pangasisika. ²⁰ Nipele pankusimana, nkuganisa

kuti nkulya nkate kwa kuchikumbuchila chiwa cha Ambuje nambo ngaŵa, ²¹ pakuŵa pankulya, kila mundu akulya chakulya pangaalindilila achinjakwe, ni kwatenda ŵane asigalile ni sala ni ŵane akolelwe. ²² Ana ngankukombola kulya ni kung'wa mmajumba genu? Pane ana nkuunyelusya mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ni kwachembulusya ŵandu ŵangali ni chindu? Ana sambano nansalile ichichi? Ana nanlape kwa yeleyo? Ngwamba, ngangunlapa kwaligongo lya chindu cho.

²³ Pakuŵa une napochele kutyochela kwa Ambuje majiganyo ganampele ŵanyamwe, yakuti, Ambuje Che Yesu, chilo chila paŵangalawiche, ŵaujigele nkate, ²⁴ ni paŵatogolele Akunnungu ŵaugaŵenye nkate ni kuti, “Achi ni chiilu changu chachityochekwe kwaliwamba lyenu. Ntendeje nyi kwakungumbuchila une.” ²⁵ Iyoyo paŵamasile kulya ŵachinyakwile chikombe ni kuti, “Achi chikombe chi chili lilangano lya sambano lyalikulimbichikwa kwa miasi jangu. Ntendeje nyi kila pankung'wa, kwakungumbuchila une.”

²⁶ Pakuŵa kila pankulya nkate wu, ni kuching'welela chikombe chi, nkwenesya chiwa cha Ambuje mpaka pachaiche sooni. ²⁷ Kwapele kila mundu juchalye nkate wu ni kuching'welela chikombe chi kwa litala lyangasachilwa, jwelejo chakole magambo mchiilu ni mmiasi ja Ambuje. ²⁸ Kwapele kila mundu alilolechesye kaje nsyene nipele akukombola kulya nkate wo ni kuching'welela chikombe cho. ²⁹ Pakuŵa jwalijose jwakulya ni kung'wa pangaimanyilila malumbo ga chiilu cha Ambuje, jwelejo

akulilamula nsyene. ³⁰ Kwa ligongo lyo, wandu achajinji mwâ wanyamwe ali wakulepetala ni wakulwala, ni wane wakwe ajasiche. ³¹ Nambo tukalilolechesye yambone twachinsyene, ngatukalamulikwe ni Akunnungu. ³² Nambo patukulamulikwa ni Ambuje akutujamuka kuti tukasalamulwa pamo ni wandu wa pachilambo. ³³ Kwayele achalongo achinjangu pankusimana pamo kulya nkate kwa kuchikumbuchila chiwa cha Ambuje ndindililane. ³⁴ Naga mundu jakwete sala alye kaje kumusi, melepe pankusimana pamo Akunnungu akasanlamula. Indu ine yo chinjinjiganya pachiiche.

12

Mituuka kutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu

¹ Sambano achalongo achinjangu ngusaka manyilile yambone yankati mituuka jajikutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu. ² Nkumanyilila kuti pamwaliji ngankwamanyilila Akunnungu, mwatawalikwe ni kulongoswa mpopelele minungu jangali ni umi yaani inyago. ³ Kwaligongo lyo ngusaka manyilile kuti, ngapagwa mundu jwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu jwakukombola kuwecheta, “Che Yesu alweseche.” Ni sooni ngapagwa mundu jwakukombola kuwecheta kuti, “Che Yesu ali Ambuje,” pangalongsowa ni Mbumu jwa Akunnungu.

⁴ Jipali mituuka jakupisyangana, nambo Mbumu jwakupeleganya ali jumope. ⁵ Soon

kutumichila kuli kwa kupisyangana nambo Ambuje w̄akutumichilwa ali w̄amope. ⁶ Ni sooni kupali kupisyangana kwa masengo, nambo Akunnungu ali w̄alaw̄ala w̄akupanganya masengo gose kwa w̄andu wose. ⁷ Mbumu jwa Akunnungu akuliunukula kwa kila mundu kwa uw̄ele wakupisyangana kwaligongo lya upoche wa w̄andu wose. ⁸ Mbumu jwa Akunnungu akumpa mundu jwine liloŵe lya lunda, ni Mbumu jwa Akunnungu jujojo akumpa mundu jwine liloŵe lya umanyilisi yakuti pakusaka. ⁹ Mbumu jujojo akumpa mundu jwine chikulupi, Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kwalanya w̄andu. ¹⁰ Mbumu jwa Akunnungu akumpa mundu jwine ntuuka wa kupanganya yakusimonjeka. Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kulondola, ni Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kujimanyilila mbumu ja unami ni Mbumu ja usyene. Ni mundu jwine akupegwa ntuuka wa kuw̄echeta iw̄echeto ineine ni mundu jwine akupegwa ntuuka wa kugopolela. ¹¹ Nambo masengo gose go akugapanganya Mbumu jwa Akunnungu jumo pejo, achingaŵilaga kila mundu ntuuka wakupisyangana mpela yakuti pakusaka nsyene.

Chiilu chimo, iw̄alo yejinji

¹² Mpela ila chiilu yachitite kuw̄a chimo chachili ni iw̄alo yejinji, ni iw̄alo yo namuno ili yejinji, ikuchigumba chiilu chimo, ni yaitite kuw̄a kwa Kilisito. ¹³ Pakuw̄a uweji wose twabatiswe kwa Mbumu jumo tuw̄e chiilu chimo, iw̄aga tuli W̄ayahudi pane w̄andu w̄angaŵa W̄ayahudi, iw̄aga

tuli achikapolo pane wându wâlechelelwe, wose twang'wechekwe Mbumu julajula jumo.

¹⁴ Pakuwa chiilu nganichigumbikwa kwa chiwalo chimo pe, nambo kwa iwalo yejinji. ¹⁵ Lukongolo lwatiji, “Une nganima nkono, kwapele une ngawa wa chiilu,” Ana lukongolo ngaluwa lwa chiilu kwa ligongo lyo? ¹⁶ Ni liwiwi yatiji, “Pakuwa une ngawa liso, une ngawa lya chiilu,” Ana liwiwi ngaliwa lya chiilu kwa ligongo lyo? ¹⁷ Naga chiilu chose chikaliji liso kupikana kukaliji kwapi? Ni chiilu chose chikaliji liwiwi, mundu akakombwele chinauli kunusya? ¹⁸ Nambo Akunnungu aiwisile iwalo yose mu chiilu cha kila mundu mpela iwatite pakusaka. ¹⁹ Nambo iwalo yose ikaliji chiwalo chimo, chiilu chikaliji kwapi? ²⁰ Mpela yachitite kuwa, chikwete iwalo yejinji nambo chiilu chili chimo pe.

²¹ Liso ngalikukombola kuusalila nkono, “Ngangunsaka!” Namose ntwe nawo ngaukukombola kugasalila makongolo kuti, “Ngangunsaka!” ²² Kupunda pele chiiwoneche kuti iwalo ya chiilu yaili yakulepetala ni yaili yakusachilwa nnope. ²³ Sooni aila iwalo yatukwiganisya kuti yangali uchimbichisyo ni yatukuichimbichisya, ni iwalo ya chiilu yaikuwoneka ili ya soni ni itukuiunichila nnope. ²⁴ Nambo iwalo yaikuwoneka pa meeso pa wandu, ngaikusaka kuunichikwa. Akunnungu nsyene achiwisile chiilu mu chikotopasyo chanti yele ni kuipa uchimbichisyo aila iwalo yaili yakulepetala. ²⁵ Kwapele kuka wa ni kulekangana muchiilu, nambo iwalo inayose igosane. ²⁶ Chiwalo chimo chapotekaga iwalo ine ikupoteka

pamo nacho. Chiwalo chimo chalapikwaga iwalo ine ikusengwa pamo nacho.

²⁷ Nipele wanyamwe wose ndi chiilu cha Kilisito, kila jumo jwenu ali chiwalo cha chiilu cho. ²⁸ Mupingo wa wandu wakukulupilila Kilisito, Akunungu wawisile wandanda achinduna ni wawili wakulondola wa Akunungu ni watatu wakwiganya, sooni wakupanganya yakusimonjeka ni sooni waali ni mituuka jakulama wakulwala, ni wakukombola kwakamusya wandu, ni wakukombola kwimilila masengo ni wakukombola kuwecheta iwecheto ine. ²⁹ Ana wose ali achinduna? Ana wose ali wakulondola? Ana wose ali wakwiganya? Ana wose ali wakupanganya yakusimonjeka? ³⁰ Ana wose akwete mituuka jakulama wakulwala? Ana wose akuwecheta iwecheto ineine? Ana wose akwete ntuuka wa kugopolela iwecheto ineine? ³¹ Nipele nlajile kwannope kupata mituuka jajili jekulungwa. Nambo sambano chinannosye litala lyambone kupunda matala gose.

13

Unonyelo

¹ Namose ngawechete iwecheto ya wandu ni iwecheto ya achikatumetume wa kwinani, naga nganingola unonyelo, ngulandana ni chikungu chachikusona pane njuga. ² Namose nakolaga ntuuka wa kulalichila utenga wa Akunungu ni kwimanyilila yantemela yose ni kumanyilila kila chindu, namose ngakwete chikulupi chakomboleka kuchityosya chitumbi, naga nganingola unonyelo, une nga wa chindu. ³ Namose natyosyaga ipanje yangu yose ni

kwalisya wâkulaga, namuno nachityosyaga chiilu changu chitiniche pa mooto, naga nganingola unonyelo ngamboka kwakulikose.

⁴ Mundu jwaali ni unonyelo akupililila, ni akusalala ntima, ni ngakukola wiu, ni ngakulifuna, ni ngakulikwesya. ⁵ Mundu jwaali ni unonyelo akwachimbichisya wându wâne, ni ngakulisosela kupoka kwakwe nsyene, ni ngakutumbila kwachitema, ni ngakukumbuchila yangalumbana. ⁶ Mundu jwaali ni unonyelo ngakuchinilila chigongomalo nambo akuuchinilila usyene. ⁷ Mundu jwaali ni unonyelo moŵa gose ngakupwa ntima, ni moŵa gose akukulupilila, ni moŵa gose akulolela pangali kupela ni akuipililila indu yose. ⁸ Unonyelo wangali mbesi. Iŵaga kwana ntuuka wa kulondola tiuiche mbesi, iŵaga kwana ntuuka wa iŵecheto ineine, yeleyo chiimale, pane iŵaga kwana kulijiganya ni kumanyilila indu chikupite. ⁹ Pakuŵa kulijiganya kwetu ni kwimanyilila indu kuli kwangamalilwa, iyoyo kulalichila kwetu utenga kutyochela kwa Akunnungu kuli kwangamalilwa. ¹⁰ Nambo Akunnungu chaitende yose iŵe yemalilwe, ni indu yangamalilwa yose chiityochekwe.

¹¹ Panaliji mwanache jwannandi, naŵechete chiwanache, naimanyi chiwanache, ni naganisisye chiwanache, nambo pangusile indu yachanache yose nesile. ¹² Pakuŵa sambano tukulola mpela usyo wangaloleka yambone mlindala, nambo katema ko chitulolegane usyo kwa usyo. Sambano nguimanyilila panondi,

nambo katema ko tinaimanye yose kwauchenene mpela Akunnungu yakuti pakumanyilila une kwauchenene. ¹³ Nipele, sambano indu itatu yi ni ichitame, chikulupi ni chilolelo ni unonyelo, nambo chindu chachili chechikulungwa kupunda yose, uli unonyelo.

14

Mituuka jine ja Mbumu jwa Akunnungu

¹ Nlimbile kukola unonyelo, iyoyo ni kusaka kwannope mituuka jine ja Mbumu jwa Akunnungu, nambo nnopennope, mpate ntuuka wa kwalalichila wându utenga kutyochela kwa Akunnungu. ² Mundu jwakuwêcheta chiwêcheto changamanyika jwelejo ngakuwêcheta ni wându nambo akuwêcheta ni Akunnungu, pakuwâ ngapagwa mundu jwakumanyilila, jwelejo akuwêcheta kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu indu yesisiche. ³ Nambo mundu jwakulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu akuwêcheta ni wându malowe ga kwalimbisya mu chikulupi ni kwakamulisya ntima ni kwatulasya ntima. ⁴ Jwakuwêcheta chiwêcheto changamanyika akulilimbisya nsyene, nambo ajula jwakulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu akuulimbisya mpingo wa wându wakunkulupilila Kilisito.

⁵ Uneji ngusaka wanyamwe wose mmechete iwêcheto yangamanyika, nambo nnopennope ngusaka wanyamwe nlalichile utenga kutyochela kwa Akunnungu. Pakuwâ mundu jwaali ni ntuuka wa kusala utenga kutyochela kwa

Akunnungu akutenda yambone kumpunda jwakuw̄echeta iw̄echeto yangamanyika, iw̄aga apali mundu jwine jwakukombola kwagopolela w̄andu w̄ane chaw̄echete cho, kuti mpingo wa w̄andu w̄akukulupilila Kilisito ukombole kugumbikwa. ⁶ Sambano achalongo achinjangu, iw̄aga ngwika kukwenu ni kuw̄echeta iw̄echeto yangamanyika, ana chinkole ichichi? Kusyene ngampoka ikaw̄e nguntagulila kwalitala lya chiunukuko kutyochela kwa Akunnungu pane kwa umanyilisi pane kwa lilow̄e lya Akunnungu pane kwa majiganyo? ⁷ Namose indu yangali umi ikwete lilow̄e lyakwe, chindu mpela chitolito pane chityatya, iw̄aga ngaikutyosya lilow̄e lya kulekangana, mundu chalumanyilile chinauli lujimbo lwalukung'andikwa? ⁸ Lipenga lyasonaga pangamanyika usone wakwe, w̄aani w̄achaliw̄iche chile kwaula kungondo? ⁹ W̄anyamwe iyoyo, mwaw̄echetaga chiw̄echeto changamanyika, w̄andu chaimanye chinauli inkuw̄echeta yo? Pelepo nkuw̄a mpela w̄andu w̄akuw̄echeta ni mbungo. ¹⁰ Ipali iw̄echeto yejinji pachilambo pano nombe iw̄echeto yose ikwete mate. ¹¹ Iw̄aga ngangombola kugamanyilila mate gakwe chiw̄echeto chakuw̄echeta mundu, chime jwannendo kwa mundu jwakuw̄echeta, ni jwelejo kukwangu chaw̄e jwannendo. ¹² Iyoyo peyo ni w̄anyamwe, pakuw̄a nkulajila kwannope kupochela mituuka ja Mbumu jwa Akunnungu, nlimbile kwannope kukola mituuka jajikukamusya kuugumba mpingo wa w̄andu w̄akukulupilila Kilisito. ¹³ Nipele

W̄akuw̄echeta chiw̄echeto changamanyika, apopele kuti akombole kwagopolela w̄andu chaw̄echete cho. ¹⁴ Pakuwa pangupopela mchiw̄echeto changamanyika, mbumu jangu ni jajikupopela, nambo lunda lwangu ngalukupanganya chachili chose. ¹⁵ Ana sambano ndende uli? Chimbopolele kwa mbumu jangu, nombe chimbopolele kwa umanyilisi wangu, chinyimbe kwa mbumu jangu, nombe chinyimbe kwa umanyilisi wangu. ¹⁶ Mwalapaga Akunnungu kwa mbumu jenu pe, Iwaga kwana mundu jwine jwangamanyilila chinkuw̄echeta cho, chajitichisye chinauli “Eloo,” kwa kwatogolela Akunnungu iw̄aga ngaimanya chinkuw̄echeta? ¹⁷ Namuno nkukombola kwatogolela Akunnungu kwa usyene, nambo ngaikwakamuchisya mundu jwine.

¹⁸ Ngwatogolela Akunnungu kuti uneji nguw̄echeta iw̄echeto yangamanyika kumpunda w̄anyamwe wose. ¹⁹ Nambo naw̄aga pasikati ja mpingo wa w̄andu w̄akukulupilila Kilisito, mbaya mechete maloŵe nsano gagakumanyika kuti najiganye w̄ane kupunda kuw̄echeta maloŵe gamajinji nnope kwa iw̄echeto yangamanyika. ²⁰ Achalongo achinjangu, nkaganisya mpela w̄anache achanandi, nambo mme mpela w̄anache achanandi mu igongomalo. Pankuganisya mmeje mpela w̄andu w̄akule. ²¹ Malajisyo ga Akunnungu gakuti:

“Ambuje akuti, ‘Chimechete ni w̄andu w̄a kwa chiw̄echeto cha chilendo. Ni chimechete ni w̄andu w̄a kwa ngomo sya achalendo, namose yeleyo w̄andu w̄a ngasambilikanila.’ ”

²² Nipele kuwêcheta iwêcheto yangamanyika kuli chimanyisyo kwa wându wângakukulupilila, ni ngaŵa kwa wându wâkukulupilila. Nambo kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu kuli kwa ligongo lya wându wâkukulupilila ni ngaŵa kwa wându wângakukulupilila.

²³ Nipele iwâga mpingo wa wându wâkukulupilila Kilisito ukuchingangana pamo, ni kila mundu kuwêcheta chiwêcheto changamanyika, ni aŵala wându wângamanyilila ni wângakukulupilila ajinjilaga mwelemo ngasasala kuti wanyamwe nli wampugwe? ²⁴ Nambo iwâga wându wose nkulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu, ajinjilaga mundu jwangamanyilila pane jwangakukulupilila yose ichapilikane chiyalosye ungalumbana wakwe nsyene ni aila yaipilikene chiyalamule. ²⁵ Yaisisiche mu ntima wakwe chiwê yeunukukwe, nombejo chatindiŵale ni kwalamba Akunnungu achitiji, “Isyene Akunnungu ali pasikati jenu mwanya pelepa!”

Ukotopasyo kwa mpingo wa wându wâkukulupilila Kilisito

²⁶ Ana tujile uli achalongo achinjangu? Pankuchingangana pamo kwapopelela Akunnungu, jwine ajimbe lujimbo ni jwine ajiganyisye, ni jwine akole uunukuko waukutyochela kwa Akunnungu ni jwine aŵechete kwa chiwêcheto changamanyika ni jwine wâgopolele wându chachiwêchetekwe cho. Indu yose itendekwe kwa kwagumba wându wâkukulupilila Che Yesu. ²⁷ Iwâga wându akuwêcheta iwêcheto yangamanyika,

a^âwêcheteje w^âwili pane w^âtatu, ngasapunda, nambo a^âwêcheteje jumo jumo ni ku^âwêje ni mundu jwakugopolela. ²⁸ Nambo i^âwaga ngapagwa mundu jwakwagopolela w^ându chachi^âwêchetekwe cho, jwele jwaku^âwêcheta chi^âwêcheto changamanyika atame jii mu mpingo wa w^ându w^âkunkulupilila Kilisito, a^âwêchete ni nganisyo syakwe nsyene ni Akunnungu. ²⁹ W^ându w^âkusala utenga kutyochela kwa Akunnungu, asaleje w^âwili pane w^âtatu ni w^âwane agapime agala gakugasala. ³⁰ Nambo i^âwaga apali mundu panchingangene po apochele utenga kutyochela kwa Akunnungu, ju^âwatandite ku^âwêcheta jula amyalale. ³¹ Paku^âwâ w^âwanyamwe wose nkukombola kulalichila jumo jumo utenga umpegwilwe ni Akunnungu kuti kila mundu alijiganye ni kutulaswa ntima. ³² Ntuuka wa kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu ukusachilwa kulongoswa ni ajula jwaali ni ntuuka wo, ³³ paku^âwâ Akunnungu nga^âwâ Akunnungu w^âkuwatanganya nambo ali Akunnungu w^â chitendewe. Mpela yaikuti paku^âwâ kwa mipingo jose ja w^ându w^âkunkulupilila Kilisito w^âaali w^ându w^â Akunnungu, ³⁴ achakongwe amyalale mmipingo jose ja w^ându w^âkunkulupilila Kilisito pakusongangana. W^âlewo ngakusachilwa ku^âwêcheta. Nambo akusachilwa ajitichisye, mpela igakuti kusala Malajisyo ga W^âyahudi. ³⁵ I^âwaga akwete mausyo ga kuusya, akaausye achi^âwankwawo kumusi, paku^âwâ jili soni kwa achakongwe ku^âwêcheta chachilichose pa nsongangano wa w^ându w^âkunkulupilila Kilisito.

³⁶ Ana liloŵe lya Akunnungu lyatynosile kukwenu? Pane ana lyannyichilile mwanya pe? ³⁷ Mundu jwalijose aliganisyaga kuti akwete ntuuka wa kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu pane akwete Mbumu jwa Akunnungu, aimanyilile kuti ingulemba yi, ngulemba makanyo ga Ambuje. ³⁸ Nambo mundu agajalusyaga agaga, nombejo ajaluswe.

³⁹ Kwayele, achalongo achinjangu, nlajile kwannope kwalalichila ŵandu utenga kutyochela kwa Akunnungu ni ngasimwakanya ŵandu kuŵecheta chiŵecheto changamanyika. ⁴⁰ Nambo indu yose ipanganyikwe mwambone ni mwaukotopasyo.

15

Kusyuka kwa Kilisito

¹ Sambano achalongo achinjangu, ngusaka nankumbusye yankati Ngani Jambone jinanlalichile, jimwajipochele jajili nsingi wa chikulupi chenu. Ni ŵanyamwe nkwima chilimbile pa wele nsingi wo. ² Utenga unanlalichile wo uli Ngani Jambone, ŵanyamwe nkukulupuswa mwaikamulisyaga yambone yeila inanalichile, ikaŵaga yeleyo chikulupi chenu ngaŵa chindu.

³ Pakuŵa kundanda nampele ŵanyamwe indu yaili ni mate nnope inapochele une nansyene: Kuti Kilisito ŵawilile sambu syetu mpela yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, ⁴ ni ŵaŵichikwe mwilembe ni kusyuka pa lyuŵa lyaatatu mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, ⁵ kundanda

Wâakopochele che Petulo, ni kanyuma wâakopochele aWala likumi ni wâwili. ⁶ Sooni wâakopochele achalongo achinjetu kupunda mia tano kwa pamo ni Wane mwa Wanyawo ali chiWela ni umi ni Wane ajasiche. ⁷ Kanyuma wakopochele che Yakobo ni sooni wâakopochele achinduna wose. ⁸ Mbesi Wangopochele une jundi mpela jumbagwile ngaWâ katema kao. ⁹ PakuWâ une ndili nduna jwamwana kupunda achinduna wose, nganguWajilwa kuWilanjikwa nduna, ligongo nalagasisye mpingo wa Wandu wakunkulupilila Kilisito Wâali Wându Wâ Akunnungu. ¹⁰ Nambo, kwa upile wa Akunnungu mele yele indi, ni upile wambele, nganamba kwa iyiyi peyi. NgaWâ kuti napanganyisye masengo kwakuchalila kwapunda achinduna wose, nganiWâ une, nambo umbone wa Akunnungu Wâliji pamo none. ¹¹ Nipele yaWâga une ni jungulalichila pane welewo, chelecho ni chatukulalichila, ni chelecho ni chinkuchikulupilila.

Kusyuka kwa Wându

¹² IWâga yalalichikwe kuti Kilisito Wasyuchile, Wampepe mwa Wanyamwe akukombola chinauli kusala, ngapagwa kusyuka? ¹³ Nambo iWâga kwangali kusyuka, nipele Kilisito nganasyuka. ¹⁴ IWâga Kilisito nganasyuka, kulalichila kwetu kuli kwangali chindu, ni kukulupilila kwenu kuli kwangali chindu. ¹⁵ Kupunda yeleyo, tukuloleka kuWâ Waumboni Wâ unami paujo pa Akunnungu, pakuWâ twasasile kuti Akunnungu Wasyusisye Kilisito, nambo nganiWasyusya, iWâga ili isyene, Wawile ngaasyuka. ¹⁶ PakuWâ naga Wawile

ngakusyuswa nipele Kilisito nombe nganasyuka. ¹⁷ Iw̄aga Kilisito nganasyuka, chikulupi chenu changali chindu ni w̄anyamwe ndi chiw̄ela mu sambi. ¹⁸ Sooni w̄akukulupilila wose w̄aw̄awile achakulupililaga Kilisito asoiye. ¹⁹ Ni iw̄aga tukwalolela Kilisito mu umi awuwupewu, uweji tukusachilwa tukolelwe chanasa kwapunda w̄andu wose.

²⁰ Nambo isyene, Kilisito asyuchile, Jwelejo ali jwaandanda ni chimanyisyo chisyene kwa aw̄ala w̄andu w̄aw̄awile kuti chasyuchikwe. ²¹ Pakuw̄a mpela ila chiwa chaichiswe ni mundu jumo, iyoyopeyo, kusyuka kwaichiswe ni mundu jumo. ²² Mpela ila w̄andu wose iyakuti pakuwa kwaligongo lya kulumbikana ni che Adamu, iyoyopeyo wandu wose akutendekwa w̄ajumi kwaligongo lya kulumbikana ni Kilisito. ²³ Nambo kila mundu chasyuche kwa katema kakwe, Kilisito w̄asyuchile kundanda nipele aw̄ala w̄aali w̄andu w̄akwe Kilisito chasyusikwe, apala Kilisito pachaiche. ²⁴ Pele mbesi chijiiche katema Kilisito pachachapa Akunnungu Atati umwenye, pachamale kwonanga mbumu sya ulamus̄i ni mbumu sya ukulu ni mbumu sya machili. ²⁵ Pakuw̄a Kilisito tachitawala mpaka Akunnungu pachachaw̄ika w̄ammagongo w̄ao paasi pa makongolo gao. ²⁶ Jwammagongo jwambesi kwonasika ali chiwa. ²⁷ Pakuw̄a Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Akunnungu aw̄isile yose paasi pa makongolo gakwe.” Nambo Malembelo pagakusala, “Indu yose iw̄ichikwe paasi pa makongolo gakwe aitawale,” ikuwoneka pangasisika yakuti Akunnungu nganapagwa mu

indu yo, pakuwâ welewo ni waiwisile indu yose paasi pa makongolo ga Kilisito. ²⁸ Indu yose yawichikwaga paasi pa ulamusi wa Kilisito nombe Mwana chaliwiche nsyene paasi pa Akunnungu, kuti Akunnungu aitawale indu yose ni papali pose.

²⁹ Sambano, iwâga nganikupagwa kusyuka, chateendeuli awala wawabatiswe kwaligongo lya wawe? Iwâga wawe ngaasyusikwa, kwachichi wandu akubatiswa kwaligongo lyao? ³⁰ Ni kwetu uwe, kwachichi tukulitaga mu yakogoya katema kose? ³¹ Achalongo achinjangu, une nguutyosya umi wangu mowa gose! Isyene ngusala! Ngulilapa kwaligongo lyenu kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito Ambuje wetu. ³² Kumenyana kwangu ni wandu wawaliji mpela inyama yakalipa ku Efeso kula, namenyene kwa usache wa wandu, ana napatile ichichi? Iwâga wawe ngaasyusikwa sambano nneche, “Tulye ni kung'wa, pakuwâ malawi chituwe.”

³³ Ngasinlambuchikwa: “Umbusanga wakusakala ukonanga wende wambone.”

³⁴ Mpitikusye ng'anisyo syenu, mpanganye yambone, pakuwâ wampepe mwa wanyamwe ngakwamanyilila Akunnungu ng'oo. Nguwecheta yeleyi kuti nantesye soni.

Chiilu chachisyuchikwe

³⁵ Nambo mundu akukombola kuusya, “Ana wawe akusyuswa chinauli? Ana chachiwa ni iilu yantiuli?” ³⁶ Wakulowela mmwe! Chinkuchipanda ngachimela mpaka chiwe kaje. ³⁷ Pankupanda, nkupanda lusongolo pe, lwa waga lusongolo lwa

ngano pane mbeju jine, ngawa mmela wansima waukutyochela kanyuma. ³⁸ Nambo Akunungu akujipa mbeju jo uloleche mpela yakuti kusaka nsyene, ni kila lusongolo lukwete uloleche wakwe.

³⁹ Iilu ya yepanganyikwe yose ngaikulandana. Wându akwete iilu yao ni inyama ikwete iilu yao, ijuni ikwete iilu yao ni somba sikwete iilu yao. ⁴⁰ Sooni ipali iilu ya kwinani ni iilu ya pachilambo, nambo usalale wa iilu ya kwinani ngaukulandana ni usalale wa iilu ya pachilambo. ⁴¹ Lyuwa likwete usalale wakwe ni lwesi lukwete usalale wakwe, ni ndondwa sikwete usalale wakwe. Namose ndondwa nasyo silekangene kwa usalale.

⁴² Ni ichiiwe katema ka kusyuswa kwa wawe. Mpela ila mbeju, chiilu chikusikwa akuno chili chiosile nambo chikusyuka akuno chili chejumi. ⁴³ Chiilu chikusikwa mwa kwaluka chikusyuka mu lumbili, chiilu chikusikwa mwakulepetala chikusyuka mu machili. ⁴⁴ Chiilu pachikusikwa, chikusikwa kwa chiilu chatupagwile nacho, nambo pachikusyuswa, chikusyuswa kwa chibumu, iwaga kwana chiilu chatupagwile nacho nipele chipali nombe chiilu cha chibumu. ⁴⁵ Iembekwe Mmalembelo ga Akunnungu, “Mundu jwaandanda, che Adamu, waliji mundu jwanjumi,” nambo Adamu jwambesi ali Mbumu jwakwapa wandu umi. ⁴⁶ Nga wa chiilu cha chibumu chichalongolele, nambo chiilu chitupagwile nacho, ni mbesi achila chiilu cha chibumu. ⁴⁷ Che Adamu jwaandanda wagumbikwe kutyochela mu litaka, nambo che Adamu jwaa wili jwatyochele kwinani. ⁴⁸ Wose

w̄ali pachilambo ali mpela ajula juw̄agumbikwe mu litaka, nambo aw̄ala w̄aa kwinani ali mpela ajula juw̄atyochele kwinani. ⁴⁹ Ni mpela itutite kulandana ni mundu juw̄agumbikwe kwa litaka, iyoyo chitulandane ni mundu juw̄atyochele kwinani.

⁵⁰ Ngunsalila achinjangu, chiilu cha mundu ngachikombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu, atamuno chiilu chachikuwola ngachikukombola kwinjila peuto paikwinjila iilu yangaikuwola.

⁵¹ Mpilikanile, ngunsalila yantemela, ngatuwa wose, nambo wose chitugalauswe, ⁵² indu yi chiikopochele katema lipenga lya mbesi pachilisone, chisisimuchile. Pakuwa lipenga pachilisone, w̄awe chachisyuswa akawa sooni, noweji chitugalauswe. ⁵³ Pakuwa chiilu

chakonasika chikusachilwa chigalauswe ni kuwa changajonasika, ni chiilu chakuwa chikusachilwa chigalauswe chiwe changawa. ⁵⁴ Nipele

chiilu chakonasika cho pachichigalauswe ni kuwa changajonasika, ni chiilu chakuwa pachichigalauswe kuwa changawa, nipele alila lilo we lyalilembekwe patiliwe isyene, “Chiwa chijonasikwe ni kupunda kumalile!”

⁵⁵ “Ana ugwe chiwa, kupunda kwenu kuli kwapi? Ana ugwe chiwa machili genu gagakwika nako kupoteka galikwapi?”

⁵⁶ Chiwa chikukola machili gakuulasya kutyochela mu sambi, ni sambi sikukola machili kutyochela mmalajisyo ga che Musa. ⁵⁷ Nambo twatogolele Akunnungu, welewo akututenda tupunde kwa litala lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito.

58 Nipele achalongo achinjangu, njimanje kwakulimbila, nkatinganyika. Moŵa gose mpunde kilityosya mmasengo ga Ambuje pakuŵa nkuimanyilila kuti masengo gankugapanganya kwa ligongo lya Ambuje nganigaŵa ga iyiyi peyi.

16

*Nanjenunanjenu kwakwakamuchisya
ŵakukulupilila*

¹ Sambano ngusala yankati mbiya kwa ligongo lya kwakamuchisya ŵandu ŵa Akunnungu: Mpanganye achila chinalajisye mmipingo ja ŵandu ŵakukulupilila Kilisito ŵa ku Galatia. ² Kila chijuma, kila mundu mwa ŵanyamwe asapule mbiya syasikutyochela mu yakupata yakwe, nipele agose kuti pachiiche ngasindenda nanjenunanjenu sooni. ³ Namalaga kwika kukwenu, aŵala ŵandu uchimwasagule pasikati jenu, chinaatume ni chikalata chakwamanyisya, ni ajausye mbote syenu ku Yelusalemu. ⁴ Iŵaga chiiwoneche ili yambone noneji nyaule, nipele ŵele ŵanduwo chalongane none.

Ikotopasyo i che Paolo

⁵ Chiiche kweleko namalaga kupita ku Makedonia, pakuŵa ngusaka kwaula ku Makedonia. ⁶ Panjipa chindame ni ŵanyamwe kwa moŵa kanandi pane chindame katema kose kambepo kuti mpakombole kungamusya mu ulendo wangu kulikose kuchinyaule. ⁷ Pakuŵa ngangusaka

kuonegana ni wanyamwe ni kupelenganya. Ngu-
lolela kutama ni wanyamwe kwa katema kakajinji
Ambuje asakaga.

⁸ Chindame ku Efeso mpaka lyuwa lya Pen-
tekosite, ⁹ pakuwa Ambuje amugulile nnango
kupanganya masengo gamakulungwa, namuno
kweleko kwana wandu achajinji wakungana.

¹⁰ Che Timoseo aikaga kukwenu, nkanten-
dekasya akole lipamba pachatame ni wanyamwe,
pakuwa welewo akugapanganya masengo ga
Ambuje mpela une. ¹¹ Nipele mundu jwalijose
akasannyelusya jwelejo, nambo munkamusye
ajendelechele ni ulendo kwa chitendewele kuti
apakombole kumujila. Pakuwa ngwalolela auje
pamo ni achalongo wane.

¹² Sambano ngusala yankati ngani ja nlongo
njetu che Apolo: Nachondelele kwannope aiche
kukwenu pamo ni achalongo wane. Nambo
ngakusaka kwika kweleko katema kano, nambo
chaiche pachachikola lipesa.

Chikomasyo cha mbesi

¹³ Nchesye, njime uchenene mu chikulupi,
mmeje wakulimbila ni mmeje wamachili. ¹⁴ Kila
chindu chinkupanganya mpanganyeje kwa un-
onyelo.

¹⁵ Sambano achalongo achinjangu,
nkwamanyilila che Sitefano ni wandu waali
mu nyumba jakwe, welewo walongolele kuwa
Wakilisito ku Akaya ko, nipele walityosisye
achinsyene kwatumichila wandu wa Akunnungu.
Kwapele achalongo achinjangu ngunchondelela,
¹⁶ mwajitichisye wandu mpela welewo ni kila

mundu jwakupanganya masengo ni kutumichila pamo nawo.

¹⁷ Ngusengwa nnope paikangene che Sitefano ni che Futunata ni che Akaiko, pakuw̄a w̄elewo w̄angamuchisye kupanganya masengo agala gamwapanganyaga w̄anyamwe katema kanganimpagwa. ¹⁸ W̄elewo angonjile ntima wangu mpela iw̄atite pakujikonga mitima jenu, w̄andu mpela w̄elewo ili yambone kwakumbuchila.

¹⁹ Mipingo jose ja w̄andu w̄akunkulupilila Kilisito w̄a ku Asia jikunkomasya. Che Akila ni che Pilisila pamo ni mpingo wa w̄andu w̄akunkulupilila Kilisito waukusongangana mu nyuumba jao, akunkomasya kwa lina lya Ambuje. ²⁰ Ni achalongo wose w̄aali pelepa akunkomasya. Nkomasyane kwakulosya unonyelo wa Kilisito.

²¹ Uneji, che Paolo ngunkomasya, ngulemba kwa nkono wangu nansyene. ²² Mundu jwali-jose jwangasaka kwanonyela Ambuje, jwelejo alwesechekwe! Maranatha malumbo gakwe njise Ambuje w̄etu.

²³ Ngunsachila umbone kutyochela kwa Ambuje Che Yesu. ²⁴ Unonyelo wangune uw̄e pamo ni mwanyamwe wose w̄anlumbikene ni Kilisito Che Yesu.

Lilangano Iya Sambano
The New Testament in the Yao language of Malawi:
Yao Bible Version Translation Project

copyright © 2018 The Word for the World International

Language: Ciyawo (Chiyawo)

Contributor: Pioneer Bible Translators

Lilangano Iya Sambano

Yao New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 19 Apr 2023

83abede1-cef5-5110-a8eb-53474ba8eb62